

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1913.

Första kammaren.

Nr 7.

Tisdagen den 18 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Herr statsrådet *Bergström* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 61, angående reglering av häradsallmäningen Västra Stöpen i Skaraborgs län;

nr 64, angående driftkostnader under år 1914 för statens domäner;

nr 65, angående ålderstillägg för vissa departementsskrivare hos arméförvaltningen;

nr 66, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 67, angående om- och tillbyggnad av Smålands artilleriregementes kokinrättningsbyggnad;

nr 68, angående bestridande av kostnader för underhåll av landsvägen mellan Boden och Lappträsk;

nr 69, angående tilläggs pension åt professorn H. F. Lings änka Josefina Ling, född Rolph;

nr 70, angående konservering av Risinge gamla kyrka;

nr 71, angående räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad;

nr 73, angående pension åt slöjdläraren vid Önnestads folkhögskola A. J. Nilsson; och

nr 74, angående anskaffning av skodon för armén

Justerades protokollet för den 11 i denna månad.

Anmälades och bordlades Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av herrar Skarstedts och Roséns motion, nr 97, om skrivelse till Konungen i fråga om tillhandahållande vid varje riksdags början av förteckning över alla kungl. kommittéer, som varit i verksamhet under det senast gångna året.

Upplästes och godkändes bankoutskottets förslag till Riksdagens skrivelser:

nr 15, till fullmäktige i riksbanken i anledning av verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning; och

nr 16, till fullmäktige i riksgäldskontoret, i anledning av verkställd granskning av riksgäldskontorets förvaltning.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Stadeners* den 15 innevarande februari avgivna och bordlagda motion nr 100, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring av tullsatserna å socker och sirap samt om ändrad lydelse av § 13 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet den av friherre *Falkenberg* den 15 innevarande månad väckta och då bordlagda motion nr 101, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om expropriation.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande den 15 i denna månad bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtanden nr 3 och 4, statsutskottets utlåtanden nr 17 och 18 ävensom bevillningsutskottets betänkanden nr 12 och 13.

Vid föredragning av bevillningsutskottets den 15 innevarande februari bordlagda memorial nr 14, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande nr 5; i anledning av väckt motion om upphävande av tullen å plom-

mon, sviskon och russin, godkändes den i detta memorial föreslagna voteringsproposition.

Avgåvos och bordlades följande motioner:

nr 102, av herr *Ekman, Karl Johan*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om expropriation;

nr 103, av herr *af Ekenstam*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar av tullsatserna å socker och sirap m. m.;

nr 104, av herr *Swartz*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om nedsättning av tullen å socker; och

nr 105, av herr *Swartz*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om nedsättning av tullen å sirap.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nedannämnda vid sammanträdets början avlämnade nådiga propositioner:

nr 65, angående ålderstillägg för vissa departementsskrivare hos arméförvaltningen;

nr 66, angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

nr 67, angående om- och tillbyggnad av Smålands artilleriregementes kokinrättningsbyggnad;

nr 68, angående bestridande av kostnader för underhåll av landsvägen mellan Boden och Lappträsk;

nr 70, angående konservering av Risinge gamla kyrka;

nr 71, angående räntefritt lån för svenska församlingens i London kyrkobyggnad; samt

nr 74, angående anskaffning av skodon för armén.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade nådiga propositioner:

nr 69, angående tilläggspension åt professorn H. F. Lings änka Josefina Ling, född Rolph; och

nr 73, angående pension åt slöjdläraren vid Önnestads folkhögskola A. J. Nilsson.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts under dagen avlämnade nådiga propositioner:

nr 61, angående reglering av häradsallmanningen Västra Stöpen i Skaraborgs län; och

nr 64, angående driftkostnader under år 1914 för statens domäner.

Justerades sju protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 3,48 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 19 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Justerades protokollet för den 12 i denna månad.

Anmälades och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av *dels* motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision i angivna avseenden av förordningen om kommunalstyrelse i stad, *dels ock* motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utveckling och förtydligande av § 18 mom. 2 punkten b) av samma förordning, samt

nr 6, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av § 32 mom. 2 av förordningen om landsting;

statsutskottets utlåtanden:

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till Stockholms stad för anskaffande av isbrytare, och

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 64 av *femte* huvudtiteln i statverkspropositionen gjorda framställning om anskaffning av ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 15, i anledning av väckt motion angående tullfrihet för visst slag av järnplåtar, och

nr 16, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 6 § i förordningen om försäljning av brännvin;

lagutskottets utlåtanden:

nr 9, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändrad lagstiftning i fråga om makes giftorätt i fast egendom, och

nr 10, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande av biskops självskrivna eforusställning; ävensom

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 1, rörande en av herr Skarstedt väckt motion, nr 17, angående skrivelse till Konungen i fråga om borttagande eller inskränkning av matematikstudiet i latingymnasiet;

nr 2, i fråga om en av herr Ernst Beckman m. fl. väckt motion, nr 98, om förebyggande av rusdrycksutskänkning i riksdagshuset efter slutet av innevarande riksmöte,

nr 3, i anledning av herr Bäckströms motion, nr 19, om skärpning av bestämmelserna för antagande av släktnamn,

nr 4, rörande en av herr Gullberg väckt motion, nr 89, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åstadkommande av effektiv tandvård särskilt vid landsbygdens små- och folkskolor, samt

nr 5, i fråga om en av herr A. Petrén väckt motion, nr 88, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lindring uti de mindre bemedlades kostnader för hospitalsvård.

Herr statsrådet *Schotte* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 75, angående godkännande av förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m.;

nr 76, angående särskilt pensionsunderlag för förste provinsialläkare, som tillika äro provinsialläkare; och

nr 77, angående beviljande av ytterligare låneunderstöd för järnvägsanläggning från Varberg öfver Ullared till Åtrans station.

Företogs val av tjugufyra valmän för anställande av föreskrivna val av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för Riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till valmän utsedda:

herr Barthelson	med 115 röster
» von Baumgarten	» 115 »
» Beckman, Ernst,	» 115 »
» Bäckström	» 115 »
» Cedererantz	» 115 »
» Danström	» 115 »
» Ekelund	» 115 »
» af Ekenstam	» 115 »
» Eklund	» 115 »
» Ekman, Johan Eson,	» 115 »
» Fahlén	» 115 »
friherre Falkenberg	» 115 »
herr Gustafsson	» 115 »
» Hallin	» 115 »

herr Hedenstierna	»	115	röster
» Karlsson	»	115	»
» Kvarnzelius	»	115	»
» Neiglick	»	115	»
» Paulson	»	115	»
friherre Silfverschiöld	»	115	»
herr von Stapelmohr.....	»	115	»
» Swartz	»	115	»
» Trygger	»	115	»
» Åström	»	115	»

Företogs val av tio suppleanter för kammarens valmän för anställande av föreskrivna val av dels fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, dels ock suppleanter för Riksdagens fullmäktige i nämnda bank och kontor; och befunnos efter valförrättningens slut hava blivit till suppleanter för kammarens ifrågasvarande valmän utsedda:

herr Forssman	med	107	röster
» Nilsson, Johan,	»	107	»
» Ekman, Carl G.,	»	107	»
» Rooth	»	107	»
» Roos.....	»	107	»
» Traua	»	107	»
» Pers	»	107	»
» von Bahr	»	107	»
» Boberg	»	107	»
» Jönsson	»	107	»

sedan ordningen mellan dem blivit genom lottning bestämd.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet den av herr *Ekman*, *Karl Johan*, nästlidna dag väckta och då bordlagda motion, nr 102, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om expropriation.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet följande under gårdagen avgivna och bordlagda motioner:

nr 103, av herr *af Ekenstam*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar av tullsatserna å socker och sirap m. m.,

nr 104, av herr *Swartz*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om nedsättning av tullen å socker, och

nr 105, av herr *Swartz*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om nedsättning av tullen å sirap.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran Första kammarens andra tillfälliga utskotts-sistlidne dag bordlagda utlåtande nr 1.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets den 14 och 15 innevarande månad bordlagda betänkanden:

nr 10, i anledning av väckt motion om tullfrihet för nickel-sulfat, och

nr 11, i anledning av väckt motion om ändring i gällande tullsats å vätesuperoxid m. m.,

biföll kammaren vad utskottet i dessa betänkanden hemställt.

Vid ånyo skedd föredragning av lagutskottets den 14 och 15 i denna månad bordlagda utlåtanden:

nr 4, i anledning av justitieombudsmannens framställning till Riksdagen angående ändrad lydelse av gällande stadgande om brotts åtalande efter angivelse, och

nr 8, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om lagstiftning mot illojal konkurrens vid trafik med ångfartyg m. m.,

biföll kammaren vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Om upphävande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm.

Föredrogs ånyo konstitutionsutskottets den 15 och 18 innevarande februari bordlagda utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion angående ändring i vissa delar av förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

I en inom Första kammaren väckt motion, nr 35, hade herr *Johan Östberg* hemställt, att §§ 20 och 21 i nådiga förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 skulle upphöra att gälla ävensom att orden i § 42 mom. 1 av samma förordning »och kyrkofullmäktiges» samt orden »eller kyrkofullmäktige» i § 43 mom. 1 av samma förordning skulle utgå.

På anförda grunder hade utskottet i föreliggande utlåtande hemställt, att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i gällande författningar, att kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm upphävdes.

Om upphävande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm.
(Forts.)

Reservation hade avgivits av herr *Clason*, som på antydda skäl ansett avlåtande av skrivelse till Kungl. Maj:t i förevarande fråga lika onödigt som olämpligt.

Herr *Clason*: Som kammaren behagade finna, så föreslår utskottet i detta betänkande, att Riksdagen skall skriva till Kungl. Maj:t och begära upphävande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm. Av en av reservationerna framgår, att i utskottet framlades ett förslag, att i motiveringen till utskottets hemställan skulle begäras undersökning före institutionens upphävande, huruvida icke i vissa fall någon annan institution borde sättas i stället för kyrkofullmäktigeinstitutionen, ett förslag, som dock inom utskottet blev avvisat. Min medreservant, herr *Ekman*, har i sin reservation angivit det yrkande till motivering, som i detta fall framställts inom utskottet. Och jag har ansett, att när detta yrkande icke bifallits, Riksdagen icke bör avlåta någon skrivelse i denna fråga.

Jag har för min ståndpunkt två skäl, ett mera reellt och det andra av mera formell art. Det reella skulle kunna sammanfattas däri: en allmän regel över hela landet är, att där det finnes kommuner, som inom sig innesluta flera kyrkoförsamlingar, skall det finnas någon laglig form för upptagande av frågor rörande för dessa församlingar gemensamma ärenden till gemensam behandling. Sådana former finnas lagstadgade för samtliga kommuner i riket, där sådana fall kunna föreligga. För Stockholm har den gemensamma formen i detta fall varit kyrkofullmäktige. Jag medgiver, att denna form är rätt otypologisk, men om den upphäves utan att något annat sättas i stället, så kommer Stockholm, såvitt jag förstår, att berövas lagliga former att för gemensamma ärenden på det kyrkliga området få till stånd en gemensam behandling, och på det viset skulle Stockholm, icke annat än jag förstår, komma att ställas i sämre ställning än övriga svenska städer. Också hava kyrkofullmäktige själva, när de år 1905 gjorde denna fråga till föremål för utredning, en utredning som jag har i utdrag bifogat min reservation, kommit till det resultat, att de i skrivelse till Kungl. Maj:t begärde, att kyrkofullmäktigeinstitutionen skulle ombildas, icke upphävas. Någon vederläggning av de i denna utredning framställda grunder har sedan dess icke försökts, och redan detta synes mig vara ett tillräckligt skäl för, att Riksdagen icke nu skulle skriva och begära, att kyrkofullmäktigeinstitutionen skulle upphävas

Om upphävande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm.
(Forts.)

utan att tänka på att sätta något annat i stället. Detta var det reella skälet.

Det formella skälet är, såsom av handlingarna framgår, att denna fråga redan varit föremål för skrivelser till Kungl. Maj:t, redan genom två olika skrivelser är dragen införd Kungl. Maj:ts prövning, nämligen år 1905 och 1910 av kyrkofullmäktige själva. Det synes mig under sådana förhållanden ganska onödigt och framför allt stridande mot åtminstone denna kammares traditioner, att Riksdagen nu skulle utan spår till ny utredning i ämnet gå in till Kungl. Maj:t med en tredje skrivelse i denna sak. Man kan antaga, att Kungl. Maj:t i allt fall kommer att ägna frågan tillräcklig uppmärksamhet.

Vi avslog för ett par dagar sedan ett skrivelseyrkande, därför att den då föreliggande frågan i allt fall var bragt införd Kungl. Maj:t, och det finnes intet skäl, varför vi i denna fråga skulle nu avlåta en skrivelse.

På grund härav ber jag att få yrka avslag på utskottets hemställan.

Herr Östberg, Johan: Den föregående ärade talaren framhöll, att denna kammare förut avslagit ett skrivelseförslag, därför att ärendet redan låg hos Kungl. Maj:t, och därför att föreliggande ärende nu ligger hos Kungl. Maj:t på grund av kyrkofullmäktiges framställning, skulle vi avslå utskottets förslag till skrivelse.

Denna sak ligger dock annorlunda. När Riksdagen senast beslöt att icke gå med på någon skrivelse, så berodde det därpå, att från *Riksdagen* förut avgått ett skrivelseförslag i samma ärende. Någon ny framställning till Kungl. Maj:t ansågs då obehövlig. I *denna* sak har Riksdagen emellertid icke avlåtit någon framställning. Det förefaller mig, som om jämförelsen alltså icke är bevisande.

Det synes mig här vara full anledning för Riksdagen att åtminstone göra den här föreslagna framställningen, när nu konstitutionsutskottet icke velat gå längre och självt föreslå de ändringar i författningarna, som behövas för att få kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm bort ur världen.

Den föregående talaren framhöll, att denna institution skulle behövas för behandling av gemensamma ärenden för de kyrkliga församlingarna i Stockholm, men han angav icke, vilka dessa gemensamma ärenden äro, och kyrkofullmäktige själva hava icke kunnat få någon upplysning härom. Att kyrkofullmäktige skola, såsom nu sker, sammanträda uteslutande för att bestämma arvode åt sekreteraren, som har att föra protokollet vid det sammanträdet, och åt vaktmästaren, som har att uppvakta, och att härför draga ihop en församling på inemot 50 personer det är väl för mycket begärt.

Jag tror, att Första kammaren har all anledning att i denna fråga biträda konstitutionsutskottets hemställan, till vilken jag, herr talman, därför anhåller att få yrka bifall.

Om upphävande av kyrkofullmäktigeinstitutionen i Stockholm.
(Forts.)

Efter härmed slutad överläggning gjordes i enlighet med därunder framställda yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i nu föredragna utlåtande hemställt samt vidare därpå, att kammaren skulle avslå såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen; och förklarades den förra propositionen, vilken upprepades, vara med övervägande ja besvarad.

Föredrogs ånyo konstitutionsutskottets, den 15 och 18 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Konungen i fråga om utarbetande och framläggande av förslag till bestämmelser rörande utseende av suppleanter för stadsfullmäktige.

Om utseende av suppleanter för stadsfullmäktige.

I en inom Första kammaren väckt motion, nr 4, hade herr *Schlin* hemställt, att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändrade bestämmelser i förordningen om kommunalstyrelse i stad, att vid val av stadsfullmäktige måtte utses suppleanter i samma omfattning och efter samma grunder som vid val av suppleanter i landsting.

Utskottet hade i detta utlåtande på angivna skäl hemställt, att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring av gällande bestämmelser i förordningarna om kommunalstyrelse i stad och om kommunalstyrelse i Stockholm, att vid val av stadsfullmäktige måtte utses suppleanter att inträda såväl vid ordinarie ledamots avgång som vid inträffande förfall.

Herr Östberg, Johan: Herr talman, mina herrar! Jag kan icke underlåta att vid detta tillfälle giva uttryck åt de betänkligheter, jag känner vid beträdandet av den väg, som konstitutionsutskottet här synes vilja anvisa. Den vägen skulle vara att i en representantförsamling, sådan som stadsfullmäktige, skulle införas tillfälliga suppleanter, vilka skulle kunna inträda för att delta i behandlingen av vissa ärenden vid ett eller annat sammanträde. Stadsfullmäktigeinstitutionen skulle under sådana förhållanden kunna bli en mycket rörligt sammansatt representantförsamling, vars sammansättning sålunda växlade från tid till annan under samma arbetsår. Konstitutionsutskottet åbe-

Om utseende
av supplean-
ter för stads-
fullmäktige.
(Forts.)

ropar, att förhållandet är det, att i landstingen suppleanter kunna inträda i stället för ordinarie ledamöter, ifall dessa senare anmält förfall. Men att märka är, att i dylikt fall den ordinarie ledamoten skall hava anmält förfall innan landstinget börjar, och suppleanten inträder för *hela sessionen*. Han deltagar således i hela landstingsarbetet, som det året äger rum, och i alla de till årets landsting hörande ärenden. Men i stadsfullmäktige behandlas ärendena naturligtvis icke på det sättet, utan samma frågor komma igen och löpande förvaltningsåtgärder måste från tid till annan vidtagas. Det kan tydligtvis då hända, att genom den olika sammansättning, som stadsfullmäktige på grund av suppleanters inkallande för tillfället får, man i åtskilliga principfrågor kan komma att fatta olika beslut vid de olika sammanträdena. Vinsten av denna anordning synes mig därför vara mycket tvivelaktig.

Det kan väl icke heller vara så, som utskottet säger, att det ligger något uppfostrande i, att en person kommer in då och då, ifall en ordinarie är förhindrad.

Jag tror således, att införandet av suppleanter i stadsfullmäktigeinstitutionen, vilka på detta sätt skulle komma att tjänstgöra, icke är vare sig principiellt riktigt eller praktiskt nyttigt. Konsekvensen härav skulle enligt min mening bliva, att man även i Riksdagens kamrar införde suppleanter att från tid till annan inträda, då ordinarie ledamot vore förhindrad att tjänstgöra. Det finnes samma skäl för och ligger samma vikt uppå, att icke platserna stå tomma här som i stadsfullmäktige. Jag undrar, om särskilt denna kammare verkligen vill taga konsekvenserna av en ändring i lagstiftningen på kommunalrepresentationens område i den riktning konstitutionsutskottet antytt.

Med denna syn på saken skulle jag helst vilja yrka avslag å konstitutionsutskottets skrivelseförslag. Men då jag alltför väl känner den benägenhet, som finnes för att, då en ny fråga kommer upp, skriva till Kungl. Maj:t med begäran om utredning, tror jag det är lönlöst att mot ett enhälligt konstitutionsutskott yrka avslag. Jag skall därför inskränka mig till att framhålla, förutom de betänkligheter jag nyss givit uttryck åt, även den meningen, att vid den närmare undersökning av ärendet, som kan komma att äga rum, ifall Riksdagen gör denna framställning, hänsyn måtte tagas till de uttalanden, som från stadsfullmäktigekorporationerna komma att göras. Jag tager nämligen för givet, att stadsfullmäktige lämnas tillfälle att uttala sig över den nya princip, som man nu vill införa för deras församlingar.

Herr talman, jag har intet yrkande att göra.

Herr Sehlin: I en punkt skulle jag vilja vända mig mot vad den föregående ärade talaren anförde, nämligen att det skulle

vara en ny princip att införa suppleanter i en representantförsamling. Jag ber att få påpeka, att den principen i själva verket tillämpats förut. Så bestämmes t. ex. i Kungl. Maj:ts nådiga förordning om sockenstämmor i Stockholms stad den 16 mars 1847, att då dessa stämmor, som skulle handhava kommunens borgerliga och kyrkliga angelägenheter, icke i gemensamma frågor kunde enas om likadant beslut, skulle frågorna hänskjutas till sockenstämmonämnden. Denna bestod av 60 deputerade, 8 från varje församling utom Nikolai församling, som utsåg 10, Adolf Fredrik 6 och Ulrika Eleonora 4. Det var, såvitt jag kan finna, en representantförsamling, som gällde hela Stockholms stad. I förordningen om denna församling stadgas, att det skulle utses 34 suppleanter, »på det att», som det ordagrant heter, »om ledamot från någon församling skulle utebliva, den suppleant må ingå, som i samma församling blivit vald och enligt vallistan är bland de närvarande närmast i ordningen att företräda den frånvarandes ställe». Och sedan stadgas det: »Ej må, vid sammanträde, definitivt beslut fattas i någon från församlingarne till nämnden hänskjuten fråga, utan att nämnden är fulltalig» vid dess avgörande. Vidare hava vi ett annat fall i de kyrkofullmäktige, som inrättades, sedan 1862 års kommunallagar hade skilt de borgerliga och de kyrkliga ärendena från varandra. Inom kyrkofullmäktige för Stockholms stad valdes också suppleanter enligt samma princip som den för sockenstämmonämnden nyss anförda. Och vidare har ju den principen tillämpats även i fråga om landsting. Nu ligger det ju en sanning i vad den föregående ärade talaren sade, att landstinget samlas till en session för att avgöra där föreliggande frågor. Men man kan ju också betrakta ett stadsfullmäktigesammanträde som en enhet, som i flesta fall på en gång avgör frågorna, och nu har utskottet föreslagit, att suppleanter ej skulle kunna inkallas för en enskild fråga utan för ett helt sammanträde.

Det är på grund av dessa skäl och vad jag anført i motionen, som jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Herr Östberg, Johan: Jag vill endast fästa uppmärksamheten på att de exempel, som framlades från kyrkofullmäktige och sockenstämmonämnden i Stockholm, ej äro tillämpliga här. I dessa fall inkallas suppleanter för hela sessionen, för allt vad fullmäktige då hava att göra, och det kan ju så vara. Men här skulle det enligt sakens natur bliva så, att vid det ena sammanträdet sutte ordinarie och vid det andra suppleant. Fullkomligt likartade frågor skulle sålunda kunna behandlas olika vid de olika sammanträdena och få en olika utgång. Det är just det, som bland annat utgör det betänkliga i denna sak.

Herr Hellberg: Jag kan ej underlåta att gent emot vad

Om utseende av suppleanter för stadsfullmäktige.

(Forts.)

Om utseende av suppleanter för stadsfullmäktige.
(Forts.)

den siste ärade talaren nu har anfört om betänkligheten av att inkalla suppleanter — därför nämligen, att det skulle komma att bli en sådan växling, kunna tänkas olika utgång av frågorna i ena eller andra fallet — framhålla, att det dock finnes så oändligt liten utsikt härför, när förhållandena vid val av fullmäktige äro sådana, som de för närvarande äro, det vill säga att varje parti uppställer ett program, till hvilket de särskilda kandidaterna ansluta sig. Då må man erkänna, att det är all sannolikhet för att frågan, i den mån som suppleanterna inverka på den, i alla fall får en liknande behandling i det ena som i det andra fallet, då den ordinarie och suppleanten tillhöra samma parti. Det är i varje fall mycket mer tänkbart, att utgången kan bli en annan, om platsen står tom.

Eftersom jag kommit att nämna detta om olägenheten av vakanser, så vill jag understryka den omständigheten, som motionären framhållit, att när nu ej suppleant kan inkallas för den ordinarie ledamoten, det medför, att en del personer rent av kunna bli tvungna att avsäga sig stadsfullmäktigeuppdraget. Motionären har påpekat, att ett mycket stort antal, ett trettiootal, av denna kammars ledamöter sitta i stadsfullmäktige. De hava då i regel blott det valet att antingen resa hem till varje sammanträde, vilket möjligen kan menligt inverka på riksdagsarbetena, eller också avsäga sig sina platser, och det senare alternativet kan medföra den olägenheten, att en hel del ganska kvalificerade personer på olika orter ej vidare kunna emottaga uppdraget som stadsfullmäktige. Ja tror, att om man ser på denna sak i det stora hela och ej bara från huvudstadssynpunkt — och det är ju den senare synpunkten, som den sist ärade talaren företrätt — så övertväga praktiskt taget fördelarna av den föreslagna anordningen så avgjort de möjliga nackdelarna, så att någon tvekan mellan dem ej gärna bör kunna råda.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter kammaren biföll vad utskottet i förevarande utlåtande hemställt.

Om avskaffande av Konungens hov m. m.

Föredrogs ånyo statsutskottets den 15 och 18 i denna månad bordlagda utlåtande nr 17, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om övertvägande, huruvida och i vad mån Konungens hov må kunna avskaffas m. m.

I en inom Andra kammaren väckt, till statsutskottet hänvisad motion, nr 173, hade herr *C. Lindhagen* hemställt, att Riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte efter samråd med vederbörande taga under övertvägande, huruvida och i vad mån det så kallade hovet och den i statsverkspropositionens första huvud-

titel omförmälda hovhållningen skulle kunna avskaffas och i övrigt regeringsmaktens högste representant och andra kungliga personer befrias från en väsentlig del av den representationsskyldighet, som nu anses åligga dem, samt i följd härav den så kallade civillistan efter våra anspråk och tillgångar väsentligen nedsättas i riktning mot vad som enligt utländska förebilder anses skäligen böra ställas till förfogande åt regeringsmaktens högste representant i republikanskt styrda länder.

Om avskaffande av Konungens hov m. m.
(Forts.)

Utskottet hade i nu föredragna utlåtande hemställt, att ifrågasvarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Reservation hade avgivits av herrar *A. C. Lindblad, F. W. Thorsson, N. E. Lindberg* och *G. A. Molin* i Södertälje, vilka ansett, att utskottet bort hemställa, att Riksdagen, med anledning av herr Lindhagens motion, nr 173, ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte efter samråd med vederbörande taga under övervägande i vad mån det så kallade hovet och den i statsverkspropositionens första huvudtitel omförmälda hovhållningen måtte kunna avskaffas såsom av staten erkänd institution samt i samband därmed den med statsmedel bestridda representationsskyldigheten för regeringsmaktens högste representant och andra kungliga personer begränsas till vad som kunde anses motsvara verkliga statsintressen, och sålunda utgifterna under första huvudtiteln väsentligen nedsättas till bättre överensstämmelse med vårt lands förhållanden och tillgångar.

Herr Lindblad, Anders: Statsutskottet har låtit sitt avslagsyrkande i denna fråga föregås av en motivering, så knapphändig som möjligt. Och jag kan ju mycket väl förstå statsutskottsmajoritetens avsikt att, utan någon längre motivering, yrka avslag på den framkomna motionen. Den berör en fråga, som är av grannlaga beskaffenhet, och utskottets majoritet har därför tydligen ansetti, att den gjorde bäst i att med så kort motivering som möjligt gå till avslag. Emellertid torde det väl knappast kunna förnekas, att vad motionären anfört uti denna sin motion i åtskilliga delar är berättigat. Det kan väl nämligen knappast bestridas, att hovinstitutionen hör till de tider då, såsom motionären säger, »menige mans sociala begrepp voro outvecklade och förmågan av självstyrelse ingen eller i varje fall särdeles opålitlig». Och det kan väl ej heller bestridas, att denna institution ej längre har något fäste i vår tids demokratiska åskådning. Redan vid 1908 års riksdag, då första huvudtiteln nyreglerades, väcktes en del motioner, som avsågo att genom nedsättning av de ganska dryga kostnader, denna hovhållning kräver, tvinga till en tidsenligare organisation av den-

Om av-
skaffande av
Konungens
hov m. m.
(Forts.)

samma, därest över huvud taget dess tillvaro skulle kunna motiveras. Det är dessa synpunkter, som reservanterna alltjämt fasthålla vid — liksom även därvid, att hovhållningen som statsinstitution med anslag av Riksdagen ej får undandragas dess kontroll. Visserligen stadgar regeringsformens § 48, att »Konungens hov står under dess enskilda styrelse, kunnande han häruti förordna, som honom gott synes». Men denna paragraf bör ju kunna ändras lika väl som alla andra, och jag tror, att det för konungamakten själv vore till fördel, om denna i tid sökte inrätta sig i enlighet med tidens åskådningssätt. Men jag förstår, som sagt, utskottsmajoritetens ståndpunkt, och den är ju så pass enhällig, att det ej tjänar något till att här yrka bifall till reservationen. Jag förstår denna ståndpunkt, säger jag, men jag kan omöjligt förstå det *kloka* i densamma i vad den rör konungamakten. Ty jag tror, att det varit klokare, om man försökt att inrätta sig så småningom såsom tidsförhållandena kräva. Detta skulle ej skadat den monarkiska principen, vilket däremot ett bestämt avslag, sådant som det här föreliggande, utan tvivel kommer att göra.

Då det nu endast är från socialdemokratiskt håll, som motionen har fått något undersöd, så är det ingen utsikt att vinna något genom något längre tal här i kammaren för denna motion. Jag tillåter mig i alla fall att yrka bifall till reservationen till den kraft och verkan det hava kan.

Friherre Gripenstedt: Ja, herr vice talman, i 48 § regeringsformen står, vilket redan av den föregående talaren vidrördes: »Konungens hov står under dess enskilda styrelse; kunnande han häruti förordna, som honom gott synes. Alla beställningar vid sitt hov må Konungen efter behag tillsätta och därifrån avsätta.» Hela denna sak tillkommer sålunda icke Riksdagen, och jag anser, att statsutskottet haft fullkomligt fog för att utan vidare göra en sådan framställning, som det gjort, då det hemställt, att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda. Jag ber därför få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Kvarnzelius: Herr vice talman! Då jag, som det framgår av betänkandet, ej deltagit i handläggningen av detta ärende inom utskottet, så begagnar jag tillfället att ge tillkänna, att jag instämmer i statsutskottets hemställan, att motionen ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda. Och det förnämsta skälet för mig att biträda denna statsutskottets hemställan, det är, att Riksdagen så nyligen som år 1908 reglerade utgifterna under riksstatens första huvudtitel. Det är en av gammalt erkänd princip här i Riksdagen, att då löne regleringar äga rum, så brukar vederbörande befattningshavare bibehållas vid inne-

havda förmåner och villkor, även om förändringar i gällande lönestat vidtagas.

Det synes mig därför utan vidare vara klart, att statschefen bör få komma i åtnjutande av samma hänsyn som Riksdagen visar mot rikets ämbets- och tjänstemän. Denna ståndpunkt har för övrigt Riksdagen tidigare hävdad, då fråga förelegat om vidtagande av förändring i Hans Majestät Konungens dispositionsrätt över kungl. Djurgården, därvid ju alltid sådana framställningar hava avvisats med hänvisning till olämpligheten av att under regerande statschefens livstid vidtaga sådan förändring. På dessa grunder, herr vice talman, ber jag att få yrka bifall till utskottets yrkande.

Om avskaffande av Konungens lov m. m.
(Forts.)

Herr Hellberg: Även jag kommer att rösta för avslag å denna motion, men jag vill säga, att principiellt står jag i allt väsentligt på motionärens ståndpunkt.

Enligt min uppfattning är hovet en institution, som bidrager till att vidmakthålla övertron på kungadömet såsom något från alla vanliga mänskliga förhållanden undandraget och upphöjt och att främja den rojalismens avgudadyrkan, som vi fått i arv från tidigare, rårare perioder, men som ej stämmer med vår tids uppfattning. En sådan institution är därför enligt mitt sätt att se saken bestämt skadlig, för såvitt som det alltid är skadligt, att en falsk föreställning upprätthålles och att människor vänjas vid vördnad för oäkta värden. Men jag ger den föregående talaren fullkomligt rätt i, att i detta fall personliga hänsyn böra tagas. Så länge vi hava kungamakten själv kvar, blir det dock relativt taget av mindre vikt, om den är omgiven av ett hov eller ej. Det kan för övrigt vara ovisst, om också Riksdagen skulle besluta att ej vidare lämna anslag till hovet, huruvida inte detta komme att bestå i alla fall. Jag tror, att om man vill hava en förändring, så bör man rikta sig emot den paragraf i regeringsformen, som den näst föregående talaren citerade, R. F. § 48, och däri söka åstadkomma den principiella förändringen, att hovet ej längre står så att säga som en grundlagsfast institution. Men, som sagt, vad den närmast föregående talaren anfört synes mig, enär frågan är av ringare vikt, här kunna få sin tillämpning. Det synes mig, att även för statens främste ämbetsman, om jag får begagna detta uttryck, bör få gälla samma principer som för de andra. På dessa grunder yrkar jag avslag å motionen.

Herr Trygger: Herr talman! Jag kan instämma såväl i vad friherre Gripenstedt yttrat som i vad herr Kvarnzelius sagt. Ty när man ser på herr Lindhagens motion, finner man, att det är två alldeles särskilda frågor, som däri föreligga. I början av motionen hemställer han, att Riksdagen skall taga under över-

Om avskaffande av Konungens hov m. m.
(Forts.)

vägande, huruvida och i vad mån hovet och hovhållningen skulle kunna avskaffas etc. Där är han inne på ett område, som Riksdagen ej äger befatta sig med utan att komma i strid med grundlagen. Hade herr Lindhagen föreslagit en förändring i grundlagen, hade vi naturligtvis kunnat diskutera frågan, men det har han ej gjort, och då finnes ingen möjlighet för Riksdagen att taga den väckta frågan under behandling. Grundlagen säger uttryckligen, att detta är ett område, som det tillkommer Konungen ensam att taga befattning med. Strängt taget hade man alltså i fråga om denna motion bort säga, att i denna punkt får motionen ej remitteras, ty den strider mot grundlagen. Emellertid: uttalandet om hovets avskaffande var en ingress sådan som herr Lindhagen ofta har i sina motioner, och man brukar ej vara så synnerligen noga därmed, ty då skulle man få klyva en stor del av de motioner han kommer fram med. Men vad beträffar den andra punkten, som avser civillistan, är man där inne på ett område, som naturligtvis kan tagas under övervägande och varom Riksdagen kan utan ändring av grundlagen fatta beslut. Med avseende å motionen i denna del instämmer jag till alla delar i vad herr Kvarnzelius yttrat. Jag ber att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Efter härmed slutad överläggning yttrade herr vice talmannen, att i avseende på förevarande utlåtande förekommit följande yrkanden: 1:o) att vad utskottet hemställt skulle bifallas, och 2:o) att kammaren, med avslag å utskottets hemställan, skulle antaga det förslag, som innefattades i den vid utlåtandet avgivna reservationen.

Sedermera gjordes propositioner jämlikt dessa yrkanden, och förklarades propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med övervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning av statsutskottets den 15 och 18 innevarande månad bordlagda utlåtande nr 18, i anledning av väckt motion om medgivande för Borås högre allmänna läroverk att för biblioteks- och materielkassans räkning upptaga ett lån, biföll kammaren vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets den 15 och 18 innevarande februari bordlagda betänkande nr 12, i anledning av väckt motion om åläggande för banker m. fl. att till taxeringsmyndigheterna lämna uppgift å beloppet av insättare gottgjord ränta.

I en inom Andra kammaren av herr *Eriksson* i Grängesberg väckt motion, nr 76, som hänvisats till bevillningsutskottet,

hade föreslagits, att Riksdagen måtte besluta sådan ändring av förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, att banker och andra sammanslutningar eller enskilda personer, som mot ränta emottoge penningar till förvaltning, ålades att till taxeringsmyndighet lämna uppgift å beloppet av varje insättares under föregående år uppburna ränta.

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.
(Forts.)

Utskottet hade i nu föredragna betänkande på åberopade grunder hemställt, att Riksdagen, i anledning av herr Erikssons i Grängesberg förevarande motion, II:76, om åläggande för banker m. fl. att till taxeringsmyndigheterna lämna uppgift å beloppet av insättare gottgjord ränta, måtte besluta, att 15 § 4 mom. förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skulle erhålla följande ändrade lydelse:

4 mom. För taxering eljest erforderlig uppgift skall, då begäran därom framställes, lämnas av vederbörande ämbetsverk eller inrättning; och äga härförutom ordförande i taxeringsnämnd och kronans ombud hos prövningsnämnd att taga del av sådana hos domare eller domstol förvarade handlingar, som i beskattningsavseende kunna tjäna till ledning, *ävensom att av enskilda, verk eller bolag, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten, på skriftlig anfordran erhålla uppgift angående viss skattskyldigs ränteinkomst.*

Reservationer hade avgivits

av herr *Ollas A. Ericsson* och friherre *Fleming*, vilka yrkat avslag å såväl motionärens framställning som utskottets förslag; samt

av herr *Eriksson* i Grängesberg mot motiveringen.

Herr Ericsson, ^rOllas: Herr vice talman! I förevarande ärende har motionären föreslagit sådan förändring av förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, att banker och andra sammanslutningar eller enskilda personer, som mot ränta emottaga penningar till förvaltning, åläggas att till taxeringsmyndighet lämna uppgift å beloppet av varje insättares under föregående år uppburna ränta. Emot detta motionärens förslag har bevillningsutskottet gjort den anmärkningen, att förslagets förverkligande skulle möta alltför stora praktiska svårigheter. Utskottet tänker sig, att man genom en sådan uppgiftsskyldighet skulle åsamka särskilt de större penninginrättningarna med deras tusental av insättare ett synnerligen betungande besvär, och såsom ett bevis för detta sitt påstående har utskottet vidfogat en tabell, som utvisar antalet av de olika insättarne. Nu synes denna anmärkning, som utskottet gjort,

Om rätt för icke heller varit främmande för motionären. Han har näm-
 laxerings- ligen i sin motivering för förslaget tänkt sig möjligheten av, att
 myndighet att man skulle befria bankerna från uppgiftsskyldigheten med av-
 av vissa in- seende å de smärre beloppen, de smärre räntorna; men även
 rättningar på mot detta motionärens förslag har utskottet haft den invänd-
 anfordran er- ningen, att en dylik inskränkning skulle förringa resultatets
 hålla uppgift värde och dessutom föranleda den nya bestämmelsens kring-
 ang. skatt- gående genom insättningarnas fördelande på flere håll. Ut-
 skyldigs skottet har således ej kunnat gå med på någon linje, som före-
 ränteinkomst. slagit av motionären. I stället har utskottet, för att i någon
 (Forts.) mån tillmötesgå motionärens framställning, föreslagit, att de be-
 rörda penninginrättningarna skulle åläggas skyldigheten att på
 skriftlig anfordran av taxeringsmyndighet uppgiva viss angiven
 skattskyldigs ränteinkomst. För egen del vill jag säga, att
 därest man genom den föreslagna förändringen kunde vinna vad
 motionären och utskottet därmed avsett, skulle jag för min del
 ej haft något att invända mot förslaget, men det är just vad
 man avsett mitt förmenande icke gör. Man vinner icke vad
 man avsett med förslaget. För den mindre nogräknade deklara-
 tionspliktige, som vill undandraga sig exakta uppgifter, finnas
 många möjligheter att placera sina penningar så, att han ej be-
 höver frukta de nya bestämmelserna. Han kan t. ex. placera
 penningar hos enskilda, han kan placera penningar i utlandet,
 han kan placera i bankinrättningar, som äro så avlägsna från
 hemorten, att ingen kan misstänka, att han placerat penningar
 på det hållet, och därmed äro ju de skärpta bestämmelserna
 enligt mitt förmenande helt och hållet förfelade. Vidare skulle
 användningen av de nya bestämmelserna kunna åstadkomma
 åtskilligt missförstånd och trassel. Inom affärslivet är det ofta
 så — och även eljest kan det ofta hända — att en person kan
 hava ganska stora belopp insatta på bank, å vilka belopp han
 under årets lopp uppbär en ganska avsevärd ränta, men å andra
 sidan kan han häfta i stora skulder, som draga dryga räntor,
 som kanske betydligt överstiga dem han under året uppburit.
 En uppgift således på vad han uppbär, men ej å vad han utbe-
 talar, bleve sålunda fullständigt missvisande.

Jag skulle kunna ytterligare utveckla mina betänkligheter
 mot förslaget, men jag skall endast tillägga till det redan anförda,
 att jag anser, att den föreslagna ändringen utgör det första steget
 till borttryckande av grunderna för deklarationsprincipen, och då
 den hittills gjorda erfarenheten ej givit stöd åt en sådan åtgärd,
 så anhåller jag, herr vice talman, att få yrka avslag å såväl
 motionen som å utskottets förslag.

Herr Karlsson: Herr talman, mina herrar! Såsom den före-
 gående talaren utvecklade, har ju utskottet ingalunda ansett
 den åtgärd motionären föreslagit vara lämplig, men å andra

sidan har utskottet tänkt sig, att man genom att beskära motionärens förslag, genom att begränsa det högst väsentligt och genom att inskränka det till att lämna ordföranden i taxeringsnämnden eller kronoombudet hos prövningsnämnden den skriftliga anfordran i bankinrättningar för att få uppgifter av den beskaffenhet, som motionären äsyftat, skulle lämna vederbörande möjlighet till en om ej alltför stor kontrollåtgärd, så dock en åtgärd av en viss betydelse och användbar på vissa fall. Nu har ju den föregående talaren sagt, att ett sådant medgivande åt sagda ordförande och kronoombud skulle kunna föranleda missförstånd och trassel. Jag tror dock sannerligen, att det är att överdriva betydligt. Och för min del anser och tror jag — och det har givetvis också utskottet ansett, då det varit med om ifrågavarande förslag — att man ej behöver befara dylika olägenheter av det förslag, utskottet här framlagt. Jag skulle vilja säga, att jag visserligen kan giva den föregående talaren rätt däruti, att man ej bör inbilla sig, att detta komme att verka i så synnerligen hög grad som en kontrollåtgärd, men å andra sidan är jag livligt övertygad om, att det i icke så få fall verkligen kommer att vara till nytta.

Då jag alltså intager den ståndpunkten, att jag finner det lämpligt, att man kan bereda sig en viss ytterligare kontroll över en eller annan uppgift i deklARATIONERNA, så ber jag att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Fahlén: Det föreföll, som om den ärade utskottsordförandens försvar för utskottets ifrågavarande förslag var synnerligen lamt. Åtminstone gjorde det på mig det intrycket, och jag kunde ej annat än läsa mellan hans rader, eller rättare sagt ord, en viss känsla av, att utskottets förslag ej var så synnerligen lyckligt hopkommet. Summerar jag ihop vad hans anförande syntes mig innebära, så skulle jag vilja säga, att det egentligen utmynnade i att förslaget förtjänst var, att det ej behövde medföra några olägenheter. Dess förtjänster skulle alltså vara av väsentligen negativ art. De positiva förtjänsterna har jag förgäves spanat efter. Jag instämmer med den förste ärade talaren däri, att dessa bestämmelser ej endast icke äro av beskaffenhet att medföra någon fördel, utan fastmer kunna i vissa fall, såvitt jag förstår, visa sig olämpliga och verka oreda. Är det lämpligt att låta en misstanke, kanske mången gång ogrundad, från en taxeringsnämnds ordförandes eller ett kronoombuds sida föranleda en särskild enquête på ett visst håll rörande en särskild persons ekonomiska förhållanden, och ligger det ej ganska nära till hands att antaga, att om en sådan förfrågan göres t. ex. i en större bank, så kan detta genast tolkas som en misstanke, ganska tydligt uttalad och som lätt kan nå en större offentlighet, om att den personen ej är en hederlig

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.
(Forts.)

Om rätt för människa? Men hur lätt kan det ej å andra sidan tänkas, att taxerings- personen i fråga givit en fullt riktig uppgift, fastän kanske en myndighet att upplysning från vederbörande bank, om den ej kompletteras av vissa in- upplysning från vederbörande bank, om den ej kompletteras rättningar på med andra uppgifter, som ofta nog äro omöjliga att få, kan anfordran er- komma att föranleda den slutsatsen, att han icke är hederlig. hålla uppgift Den väg, som motionären utvisat, är teoretiskt riktig, men stöter ang. skatt- på en mängd praktiska svårigheter. Detta har utskottet insett skyldigs på en tydligt uttalat. För att emellertid gå motionären till mötes, ränteinkomst. har utskottet offrat denna sin riktiga uppfattning genom att

(Forts.)

försöka en medelväg, som enligt min tanke icke på minsta vis fyller de krav, som motionären åsyftat, utan tvärtom gör situationen långt sämre, än om man låter det hela vara som det nu är. Jag förstår ej, varför ej utskottet kunnat tänka och säga sig, att den anvisning, som det i sitt utlåtande ger åt deklareranter att, för den händelse motionärens förslag vunnit beaktande, kringgå bestämmelserna genom insättningarnas fördelning på flera håll, måste äga precis samma tillämpning i händelse man stiftar en lag sådan som den utskottet föreslagit.

Jag skall nu ej vidare uppehålla mig vid själva saken, ty för mig är den fullkomligt klar, och jag kommer att rösta för avslag å detta betänkande, men jag tillåter mig i alla fall att hemställa till utskottet självt och dess ärade ordförande, huruvida det kan anses, att den formulering, som givits åt bestämmelsen, är så särskilt lycklig. Det står: »att av enskilda, verk eller bolag, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten, på skriftlig anfordran erhålla uppgift angående viss skattskyldigs ränteinkomst». »Enskilda.» Vad är det för personer? Först och främst: är det enskilda, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten? Det är väl tydligt, att man kan läsa det på det sättet. Och vilka enskilda är det, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten? Ja, kanske det är bankirer. Jag vet ej huruvida det är dessa som åsyftas härmed. Men några andra har jag svårt att tänka mig. Och vad menas med »verk»? Är det statens verk eller enskilda verk, i vilkas verksamhet ingår inlåning och räknas härunder t. ex. sparbanker? Och bolag? Ja, det måste ju avse huvudsakligen banker, det kan man förstå. »Viss skattskyldigs ränteinkomst», vad innebär det? Det finns en form för lån hos banker, som benämnes löpande räkning, där räkningshavaren debiteras varje ränteuttagning och krediteras ränta på överskottet i räkningen. Skulle den uppgift, som nu skall lämnas, upptaga den salderade räntan = skillnaden mellan plus och minus i räkningen, eller bör den avse *hela* den krediterade räntan? I senare fallet blir uppgiften helt enkelt missvisande.

Vidare har utskottet icke tänkt sig något slags äventyr för den händelse den uppgiftsskyldige skulle underlåta att lämna infordrad uppgift. Det kan emellertid hända, att en enskild

skulle kunna anse sig icke böra lämna en dylik uppgift. Kanske ett verk eller bolag också underlåte att så göra. Då har man, såvitt jag förstår, icke något rättsmedel mot denna underlåtenhet. Jag kan icke finna, att i nuvarande bestämmelser stadgas några äventyr för sådant fall, och det synes mig, som om utskottet borde hava föreslagit sådana. Dessa hade varit nödvändiga för att få stadgandet kompletterat i den riktning, jag nämnde.

*Om rätt för
taxerings-
myndighet att
av vissa in-
rättningar på
anfördran er-
hålla uppgift
ang. skatt-
skyldigs
ränteinkomst.*

Herr talman, jag yrkar avslag på utskottets hemställan och motionen.

(Forts.)

Friherre Fleming: Då jag biträtt reservationen emot utskottets förslag i denna fråga, har detta skett utom på grund av de redan anförda skälen därför, att jag finner hela denna av utskottet föreslagna bestämmelse väl mycket ägnad att, om icke direkt ingripa i, så dock tangeras det förbud, som i banklagen finnes mot att från bankens sida yppa enskildas förhållande till banken. Den frågan är redan berörd i motionen, ty motionären säger: »Bankernas sekretess rörande insättarnas tillgodohavande synes icke lämpligen böra rubbas». Men utskottet vill med honom påstå, att genom den föreslagna åtgärden förtroendet till bankerna icke skulle bli rubbat, då uppgifterna skulle avlämnas till en person, som icke får yppa dem. Jag anser emellertid, att bestämmelsen väl mycket tangerar sekretessen, och detta blir för mig så mycket betänkligare, som, därest man skulle lämna denna rättighet att vända sig till bankerna och fråga om insättningarna åt en taxeringsnämndsordförande, man giver rättighet att forska i viss persons inkomster men icke i hans skulder. Detta är alltså att legalisera ett meddelande om endast halva sanningen om en persons förhållande till bankerna, och jag finner från denna synpunkt icke lämpligt att vidtaga den nu föreslagna förändringen.

Jag kan vidare icke alls finna, att man med den ändring, som föreslagits, när det mål, som motionären velat komma till.

Då därjämte utskottet självt erkänt, att man icke kan gå motionären tillmötes på den väg han föreslagit — något som väl hade varit principiellt riktigare — utan kommit med en halvmesyr, varigenom man ej vinner något reellt resultat, skall jag anhålla om bifall till reservationen.

Friherre Beck-Friis, Carl Joachim: Om det hade gällt att med avseende på kontrollen av självdeklaration införa något nytt, skulle jag haft stora betänkligheter däremot, men vi må erinra oss, att det redan åligger aktiebolag att lämna uppgifter till taxeringsmyndigheterna angående de inkomster, som varje aktieägare äger att uppbära i form av utdelning från bolaget. Vidare åligger det arbetsgivare att till taxeringsmyndigheterna

Om rätt för lämna uppgift angående de löner, som utbetalts åt personer i taxerings- arbetsgivarens tjänst. Nu har motionären här föreslagit, att myndighet att denna uppgiftsskyldighet skall utsträckas, men utskottet har icke av vissa in- kunnat vara med om förslaget på skäl, som förut här blivit anfördran er- anförda. Däremot har utskottet ansett, att det skulle vara lämpligt att bereda taxeringsmyndigheterna möjlighet att erhålla kontroll å de lämnade uppgifterna, såvida de hava anledning att ang. skatt- betvivla riktigheten därav, och dessa kontrolluppgifter skulle då ränteinkomst. avgivas av banker och bankirer. Mot formuleringen av det föreslagna stadgandet gjordes av herr Fahlén den invändningen, att den vore otydlig. Utskottet har dock haft flera olika förslag uppgjorda, men av sakkunnige har utskottet erhållit den upplysningen, att mot den formulering, som stadgandet nu fått, skulle ingenting vara att invända. Då det däri talas om enskilda personer, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten, skulle därmed avses bankirer. Några andra enskilda, som driva inlåningsrörelse från allmänheten, torde icke finnas, utan det är just dessa, som såsom yrke mottaga penningar från allmänheten uti sin rörelse.

Nu tror jag för min del, att man icke behöver befara att det medgivande, som här lämnas taxeringsmyndigheterna, kommer att i någon stor utsträckning begagnas, ty det lämnas ju så mycket uppgifter redan till myndigheterna, att de redan nu hava ett rikt material till sitt förfogande. Det är nog endast i särskilda fall, som denna rätt kommer att av dem begagnas. Utskottet har ju även föreslagit, att det endast får vara på skriftlig anfordran, som dessa banker och enskilda skulle vara skyldiga att lämna ifrågavarande uppgifter. En taxeringsmyndighet skulle således icke få begagna sig av telefon för att göra en dylik förfrågan, enär lätt obehöriga personer då kunna få reda på uppgiften. Det händer ju nämligen lätt, såsom vi veta, att man vid telefonering kan få höra andra personers samtal.

Jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Herr Östberg, Johan: För min del skall jag be att få sluta mig till dem, som anse, att rättighet att begära dessa uppgifter icke bör införas. Den näst föregående talaren yttrade, att vi redan äga en sådan myckenhet av uppgifter på hithörande område, att om det skulle tillkomma ytterligare några, detta icke spelar någon roll. Men just den omständigheten, att den nuvarande skattelagstiftningen pålagt vederbörande skyldighet att lämna uppgifter i en mängd fall, gör att man bör vara försiktig att pålägga nya bördor i detta avseende. Jag tror, att man har kommit in på ett kontrollsystem över deklarationen, som icke förekommer i andra länder, och som är skäligen värdefullt. För övrigt: tro verkligen herrarna i denna kammare, att de uppgifter om utdelning i bolag, som från alla håll nu hopas

hos taxeringsnämnden i en stor stad, i själva verket innebära någon effektiv kontroll? Och dock äro dessa uppgifter av en helt annan art än de uppgifter om ränteinkomst från bankinrättningar eller enskilda, som här avses. Uppgifterna om utdelningar från bolag kunna på sätt och vis redan nu sägas vara tillgängliga, emedan var och en äger rätt att taga del av aktiebolagsregistret och se, vilka som äro delägare, samt i regel utdelningens belopp är väl känt. Här föreligger således icke längre den sekretess, som förut vilade över detta område eller som i lagstiftningen fortfarande finnes i fråga om enskildas förhållande till banker.

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

(Forts.)

Vidare är att märka, att den uppgift, som man här ifrågasätter att kontrollera, utgör en uppgift om *behållen* ränteinkomst. Ränta skall ju enligt gällande skattelagstiftning uppgivas icke till sitt brutto eller såsom ränteinkomst utan avdrag av ränteutgift, utan såsom ett saldo av dessa båda, och endast om och i den mån verklig räntebehållning finnes, skall denna deklarerat. Denna behållning kan naturligtvis icke kontrolleras genom att jag från ett håll får uppgift på en persons ränteinkomst på det hållet, ty jag saknar i alla fall möjlighet att kunna kontrollera uppgiften om vilka ränteutgifterna varit.

Det är en helt annan sak, då en inkomsttagare från inkomst af arbete slutligen får göra avdrag för skuldräntor.

Då ränteinkomsten bör uppgivas till sitt netto, och någon egentlig kontroll över den inkomsten icke kan vinnas genom att från ett eller annat håll ordföranden i en taxeringsnämnd begär uppgift om vad en persons influtna inkomst av räntor under ett år varit, tror jag, att denna ifrågasatta uppgift är fullkomligt värdelös, och då vi ha tillräckligt med föreskrifter redan, vilka i kontrollhänseende nog äro värdelösa, anser jag icke, att vi böra till dessa lägga ett nytt, ineffektivt kontrollsystem.

Därför skall jag be att få instämma med dem, som yrkat avslag såväl å motionen som å utskottets hemställan.

Herr Karlsson: Jag ber att få stryka under vad den siste ärade talaren sade — åtminstone tyckte jag, att det framgick av hans anförande — nämligen att han är principiell motståndare till kontroll över självdeklaration. Intager man den ståndpunkten, är det självklart, att man också skall intaga en avvisande hållning mot varje åtgärd, som äsyftar ökad kontroll över självdeklarationen. Herr Fahlén yttrade, att mitt försvar för utskottets hemställan var synnerligen lamt, och jag skall villigt erkänna, att denna fråga icke är så stor, att den kan uppfordra utskottets försvarare till någon synnerlig entusiasm. Men jag får påpeka, att vad jag framhöll var icke blott den omständigheten, som herr Fahlén ville taga fasta på, eller att inga olägenheter skulle uppstå av förslaget. Jag måste dock uppåta även den sidan

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran er-hålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

till bemötande, då en föregående talare påstått, att en sådan olägenhet skulle kunna uppstå. Men som en positiv fördel av ifrågavarande förslag framhöll jag, att förslaget skulle innebära ökad kontroll. Jag erkänner fortfarande, att denna ökade kontroll kanske icke är av så synnerligen stor betydelse, ty jag anser, att man skall icke över huvud överdriva någonting. Men det är dock en ökad kontroll, och då den icke kostar något, kan det ju vara ett skäl att vidtaga åtgärden.

(Forts.)

Herr Fahlén undrade, om formuleringen av bestämmelsen skulle kunna hålla sig, och ansåg, att den vore underhållig. I motsats till honom tror jag dock, att den mycket väl kan stå sig. Friherre Beck-Friis har för övrigt besvarat ett par av de invändningar, som gjorts, och jag skall därför endast säga några ord med anledning av herr Fahléns anmärkning mot ordet »verk». Uttrycket »verk eller bolag» förekommer på flera ställen i författningen, och vi ha valt samma uttryck för att alla penninginlåande anstalter skulle vara med säkerhet inbegripna däri.

Jag tror, som sagt, att man genom bestämmelsen ökar den kontroll över deklARATIONEN, som jag anser ganska önskvärd. Därför ber jag fortfarande att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Herr Hedenlund: För min del ber jag att få biträda reservationen, och jag gör det så mycket hellre, som jag har den bestämda övertygelsen, att en bestämmelse i enlighet med vad utskottet föreslagit skulle bliva ett fullständigt slag i luften utan praktisk betydelse. Vill en oärlig deklarerant undandraga sig skatt på räntemedel, som han erhållit från i penningverk placerade medel, så finnes det så många olika ställen, där han kan placera dessa medel, att även den mest nitiske taxeringsnämnsordförande snart skulle inse omöjligheten av att kunna skaffa sig exakta uppgifter. För övrigt är jag övertygad om, att bestämmelsen, därest den antoges, skulle komma att på helt olika sätt utnyttjas av olika taxeringsnämnsordförande och kronombud. På ett ställe skulle kanske någon förfrågan komma att göras, under det att en alltför nitisk ordförande på ett annat ställe skulle kunna vända sig till icke blott ett utan flera penningverk med begäran om uppgifter på ränteinkomst för hela listor av skattebetalare. Detta skulle kunna medföra icke blott stort arbete, utan till och med trakasserier.

Nej, herr vice talman, har man en gång velat lägga självdeklARATIONEN såsom grundval för den direkta beskattningen, så får man ock taga dess konsekvenser, och jag för min del tror, att enda möjligheten att hindra oärliga deklareranter att alldeles undandraga sig beskattning är att icke glömma bort den skatteform, som kallas den indirekta.

Jag ber att få yrka bifall till reservationen.

Herr Bäckström: Det skäl, som syntes vara det bestämmande för herr Fahlén, var det, att en fråga till en bankinrättning från en taxeringsnämndsordförande om en viss persons ränteinkomst skulle för denne person innebära ett slags stämpel på, att han ansågs vara otillförlitlig. Detta är väl ändå att gå långt. Icke behöver bankinrättningen taga taxeringsnämndsordförandes i kontrollsyfte framställda fråga så seriöst, att det stannar en fläck på den omfrågade personens karaktär.

Då det inom utskottet från taxeringsnämndshåll upplysts, att flera gånger situationer förelegat, då det varit önskvärt om man kunnat kontrollera lämnade uppgifter om ränteinkomster, så borde man icke motsätta sig den ganska blygsamma reform, som utskottet föreslagit. Jag yrkar därför bifall till utskottets hemställan.

Herr Lindblad, Ernst: Jag skall be att få göra några anmärkningar utöver dem, som herr Fahlén framställde på grund av utskottets föreslagna tillägg till förordningen om taxeringsmyndigheter. Jag vill ställa den frågan till utskottet: vad menas med »verk»? Jag har redan frågat enskilda ledamöter därom, och jag vill säga, att är meningen den, att sparbanker skola inbegripas i denna benämning, då strider bestämmelsen åtminstone mot vanligt språkbruk. Skola nu sparbankerna inrubriceras i detta stadgande, så blir bestämmelsen det mest förhatliga sätt man kan begagna sig av för att få de mindre bemedlade att icke göra besparingar, ty det är ingenting som de äro så rädda för, som att dessa skola komma under offentligheten. En person har till exempel 100 kronor på sparbanken, och då skall man inkvisitoriskt komma och undersöka, om dessa uppgifter äro riktiga. Man får ju redan nu deklarerera på heder och samvete, och jag tror icke, att vårt folk i regel missbrukar deklARATIONEN. Det förhåller sig så som herr Hedenlund påpekade: är det några, som vilja undanhålla sig beskattningen, så nog finns det utvägar för dem ändå. Särskilt i detta samhälle med ett femtiotal banker är det lätt att krypa undan, och i Göteborg med ett stort antal banker möter det heller ingen svårighet. Men i landsorten, där man på flertalet platser kanske icke har mer än en eller högst två banker, som allmänheten kan vända sig till, på sådana platser kunna herrarna förstå, huru ojämnt kontrollsystemet verkar i motsats till i storstäderna. På landsorten blir man lätt spårad i det enda bankinstitut som finnes, men i Stockholm med dess femtiotal banker gömmer man sig lugnt. Då se herrarna också, vilken slags jämlikhet bestämmelsen skulle komma att innebära. Jag för min del tror, att man kan vara nöjd med de bestämmelser, som redan finnas i våra skatteförordningar, de verka tillräckligt effektivt.

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

(Forts.)

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

Herr Holmquist: Herr vice talman! Det nämndes här under debatten, att utskottets ordförande något lamt skulle ha försvarat utskottets betänkande, men jag som mycket noga åhört diskussionen får säga, att attackerna varit så mycket skarpare. Den förste ärade talaren nämnde, att man genom detta förslag skulle vinna mycket litet. Det skulle, enligt hans mening, icke leda till det syfte, som utskottet avsett. Jag ber då att få säga, att jag under många år suttit som ordförande i prövningsnämnd, och det skulle för mig och nämnden mången gång hava varit ganska gott, om vi hade haft en sådan lag som nu här föreslås till antagande. Det har nämligen åtskilliga gånger under debatterna i nämnden hänt, att inom nämnden uppgivits, att den och den äger kapital av den och den storleken, placeradt där och där. Sedermera har det vid ett eller annat tillfälle visat sig, att dessa uppgifter icke varit fullt riktiga. Jag tror, att om nämnden hade haft till sitt förfogande möjligheten att från den bank, där detta kapital uppgivits vara placerat, få ett fullt riktigt meddelande, skulle nämndens arbete i många avseenden hava underlättats.

(Forts.)

Det har vidare sagts, att denna bestämmelse skulle blott föranleda trassel, ty det är icke nog med att man får veta ränteinkomstens siffra, man är därmed icke på det klara med vad som bör fråndragas såsom utgifter, såsom skulder. Men nu är det verkligen så, att de avdrag, som äro tillåtna, de äro aldrig, mig veterligen, i deklARATIONERNA för små. Nog tror jag därför, att om man får reda på den ingående ränteinkomsten, man tämligen lätt skall kunna bestämma det avdrag, som skäligen bör ske.

Det nämndes av herr Fahlén, att om detta förslag går igenom, skulle en person, som blir föremål för en sådan skriftlig förfrågan hos en bankinrättning, knappast kunna anses vara en riktigt hederlig karl. Men jag förstår icke, huru man kan draga sådana slutsatser av detta förslag. Som det nu är, går man ofta vissa omvägar för att komma till insikt om de förhållanden, som här berörts. Men med en lagbestämmelse, som gäve vederbörande rätt att göra en dylik förfrågan och rätt att få den besvarad, blir det någonting helt annat. För övrigt kommer ju meddelandet att stanna hos personer, som på grund av sin ställning äro bundna till fullständig tystnad. Jag kan icke finna, att det skulle vara mera oegentligt, att en person på det sättet finge sin uppgift om ränteinkomst verificerad genom ett uttalande från en bankinrättning, än om en person får uppgiften om löneinkomst bekräftad genom meddelande från en arbetsgivare. Enligt min uppfattning är det precis samma sak i bägge fallen.

Nu har det sagts, att om detta förslag går igenom, är det icke ändå *materiellt* motionärens förslag, som antages, och det

kommer i realiteten att ställa sig mycket olika beroende på de olika taxeringsnämndernas ordförande. Och hur det än kommer att ställa sig, bleve det en massa förfrågningar till bankerna och följaktligen en massa arbete utan motsvarande nytta. Jag tror icke mycket på den saken. Jag tror nämligen, att det kommer att bli icke synnerligen allmänt att begära dessa upplysningar. Men under den tid, jag sysslat med dylika arbeten, har det mer än en gång varit önskligt att kunna göra en sådan inkvission, som här är fråga om. Jag kan icke finna annat, än att förslaget är beaktansvärt.

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs väntetinkomst.
(Forts.)

Det talades vidare om, att vi härigenom hava gått in på ett kontrollsystem, som fört långt över hövan. Om vi nu här skulle antaga ett förslag, som icke vore av synnerligen viktig innebörd, skulle det vara att öka på högen av kontrolluppgifter. Ja, det kan man nog i någon mån säga och hava rätt i, men jag håller dock före, att så pass ovant som vårt folk ännu är vid deklaraionsförfarande — och jag stöder min uppfattning på många års arbete — behöva vi ännu i ett eller annat avseende kontroll. Jag kan icke finna annat än att förslaget är jämförelsevis litet, men att det i ett eller annat hänseende skulle kunna gagna, och då jag icke kan anse de anmärkningar, som framställts, vara annat än obetydliga, så yrkar jag bifall till utskottets förslag.

Herr Karlsson: Jag ber om ursäkt, för att jag ännu en gång tagit till orda i en så pass obetydlig fråga som denna. Men herr Lindblad i Närlunda framförde ett skäl av så pass originell beskaffenhet, att jag måste något nagelfara det. Han framhöll, att i storstäderna skulle icke förslaget verka såsom någon kontroll, men på landsbygden skulle det verka så. Härigenom skulle man, menade han, göra sig skyldig till en orättvisa. Detta kan jag icke förstå. Kan man blott påvisa, att förslaget utgör kontroll på landsbygden och i småstäder, så är detta ju ganska bra, att det åtminstone utgör kontroll någonstädes. Icke har man anledning att i detta sammanhang tala om några orättvisor, det tycker jag är att konstruera fram motsatser mellan storstäderna och landsbygden, som äro minst sagt märkvärdiga.

Herr Östberg, Johan: Herr talman! Jag är uppkallad av herr Holmquists yttrande, som ansåg, att vi ännu icke kommit så långt i fråga om självdeklarationen och dess tillämpning, att vi kunna undvara kontrollföreskrifter. Men det kunna herrarna väl förstå, att ju mer vi plottra med kontrollföreskrifter, dess mer försvagas uppfattningen av deklarationens vikt och betydelse. Vad gör lagstiftaren? Han ålägger den skattskyldige att på heder och samvete uppgiva sina inkomster, eller rätteligen

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

att de icke överstiga vissa belopp. Samtidigt kan han dock icke tro på detta, som uppgivits på heder och samvete, utan han måste höra efter, om den skattskyldige sagt sant. Är det icke att inbjuda till oriktigheter eller försök därtill? Tro herrarna, att detta med en mångfald kontrollföreskrifter vid sidan av självdeklarationen är rätta sättet för en lagstiftare att gå tillväga, när han skall inskräpa deklarationens betydelse? Jag tror det icke. Uti de av herr Holmquist uppgivna fallen, såvitt jag fattade dem

(Forts.)

rätt, hade ju för övrigt kronans ombud hos prövningsnämnden haft den utvägen att fråga den deklarationsskyldige själv och säga: Vi hava hört uppgivas, att ni har så och så stort kapital, givande så stor inkomst. Huru förhåller sig härmed? Den skattskyldige är då pliktig giva besked. När så förhåller sig, varför skall man då besvära bankinrättningar och andra, som driva inlåningsrörelse, för att få en uppgift som ändå är värdelös? Ty värdelös är en sådan uppgift, och det beror på, att uppgifter om kapitalinkomster skilja sig från uppgifter om annan inkomst så till vida, att de förra utgöra ett beräknat resultat av inkomster och utgifter av räntor. Ränteinkomsten skall ju uppgivas till sitt netto.

Vidare är klart, att om den här bestämmelsen kommer till stånd, blir den visserligen tillämplig i fråga om sparbanker och andra bankinrättningar, men icke på enskilda eller bolag, som icke driva inlåningsrörelse, men ändå mottaga penningeplaceringar från andra.

Då detta kontrollsystem, som skulle införas vid sidan av på heder och samvete avgivna deklarationer, synes mig ägnat att försvaga uppfattningen av deklarationens betydelse, och då det därför utan finnes tillräckliga utvägar för att från de skattskyldige erhålla behövliga upplysningar, tror jag, att man icke bör bedriva sådant bönhaseri som genom dessa kontrollföreskrifter skulle införas vid sidan av deklarationen.

Då jag således har denna övertygelse, vidhåller jag mitt yrkande om bifall till reservationen.

Herr Lindblad, Ernst: Jag trodde knappast, att jag skulle behöva vederlägga bevillningsutskottets ärade ordförande. Det borde icke vara svårt att begripa, att man kan t. o. m. på spar-kasseräkning placera 150,000 kronor, om det finnes femtio olika bankkontor, där insättningar kunna göras, och på deposition kan man placera hur mycket som helst. Det stora kapital jag nyss nämnde kan, åtminstone till mycket stor del, dölja sig t. ex. i en sådan stad som Stockholm. Men om en fattig gumma i landsorten sätter in sina små besparingar i en sparbank, ginge detta naturligtvis mycket lätt att kontrollera. Där har nu bevillningsutskottets ärade ordförande den lika tillämpningen av bevillningsförordningen inom hela vårt land, och jag ber honom överväga detta.

Sedan överläggningen ansetts härmed slutad, gjorde herr vice talmannen enligt förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i föreliggande betänkande hemställt samt vidare därpå att kammaren skulle avslå såväl utskottets hemställan som den i ämnet väckta motionen; och förklarade herr vice talmannen sig anse den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Om rätt för taxeringsmyndighet att av vissa inrättningar på anfordran erhålla uppgift ang. skattskyldigs ränteinkomst.

Votering begärdes, i anledning varav uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

(Forts.)

Den, som avslår såväl vad bevillningsutskottet hemställt i sitt betänkande nr 12 som den i ämnet väckta motionen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles utskottets hemställan.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 69;

Nej — 46.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets den 15 och 18 i denna månad bordlagda betänkande nr 13 i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 34 § i förordningen angående försäljning av brännvin.

Om skärpta åtgärder till rusdrycksmissbrukets bekämpande.

I en inom Andra kammaren av herrar *Olsson* i Åsen och *Wallentin* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 186, hade föreslagits, att Riksdagen ville besluta, att § 34 av kungl. förordningen angående försäljning av brännvin den 9 juni 1905 skulle erhålla följande lydelse: I öppen salubod för handel med andra varor än brännvin, ävensom i de för rörelsen använda lägenheter, å farkost, magasin eller brygga, som begagnas för något slag av handelsrörelse, vid torghandel och auktioner samt vid handel med lappbefolkningen vare brännvinsutdelning även utan betalning förbjuden;

eller ifall denna lydelse icke skulle anses lämplig,

att vederbörande utskott gäve en sådan formulering åt

Om skärpta
åtgärder till
rusdrycks-
missbrukets
bekämpande.

nämnda paragraf, att de angivna missförhållandena komme inom dess räckvidd.

(Forts.)

Utskottet hade i detta betänkande på åberopade skäl hemställt, att Riksdagen ville, i anledning av herrar Olssons i Åsen och Wallentins förevarande motion, II: 186, för sin del besluta, att 34 § förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin skulle erhålla följande ändrade lydelse:

34 §. I öppen salubod för handel med andra varor än brännvin ävensom i de för rörelsen använda lägenheter, vid torghandel och auktioner, vid handel med lappbefolkningen samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än brännvin vare brännvinsutdelning även utan betalning förbjuden.

Reservation hade avgivits av herr *K. G. Karlsson*, friherre *C. J. Beck-Friis*, herr *Ollas A. Ericsson*, friherre *Fleming* samt herrar *Danström*, *Hallin* och *Jeansson* i Kalmar, vilka yrkat, att utskottet måtte hemställa, att herrar Olssons i Åsen och Wallentins förevarande motion, II: 186, om ändrad lydelse av 34 § förordningen angående försäljning av brännvin, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Herr Hallin: Då jag haft tillfälle att deltaga i bevillningsutskottets behandling av denna fråga, skall jag be att få yttra några ord och då till en början göra en kort antydning om vad frågan egentligen gäller.

I vår bohuslänska skärgård sker engroshandeln av vissa fisksorter i första hand på sådant sätt, att personer resa kring med farkoster till de olika fångstplatserna eller de enskilda fiskarna för att köpa ihop större eller mindre kvantiteter av deras produkter. Enkannerligen är detta förhållandet vid hummerfisket. Dessa s. k. uppköpare medföra på sina farkoster avsevärda kvantiteter spritvaror för att, när de komma till fiskarna, bjuda dessa på traktering, på det att affären skall kunna gå lättare. Detta är naturligtvis ett oskick, en osed och ett missförhållande, som har sina återverkningar på många sätt. Tvenne av mina länskamrater i Andra kammaren hava nu påvisat detta missförhållande och väckt en motion, i vilken de föreslå ett kompletterande av vederbörande lagparagraf för att därigenom söka stoppa denna trafik. De föreslå nämligen en komplettering av 34 § i förordningen angående försäljning av brännvin, vilken paragraf, som bekant, handlar om förbud att utan betalning utdela brännvin i öppen salubod, vid torghandel, auktioner o. s. v. Motionärerna föreslå, att i denna paragraf skulle införas någon bestämmelse, varigenom man skulle kunna träffa nu omnämnda oskick, och hemställa fördenskull att i paragrafen skulle inryckas orden:

»å farkost, magasin eller brygga, som begagnas för något slag av handelsrörelse».

Bevillningsutskottet har accepterat motionärernas tanke, ehuru utskottet icke kunnat gå med på den formulering, som de föreslagit, och utskottet säger, att denna skulle leda till kringgående av lagen. Det är ju även alldeles tydligt, att så skulle bliva fallet. Utskottet hemställer däremot om en annan formulering av paragrafen, såsom synes av betänkandet, där de kursiverade orden innehålla utskottets förslag, enligt vilket i paragrafen skulle inryckas orden: »samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än brännvin». En stor minoritet i utskottet har emellertid icke kunnat vara med om en sådan utsträckning av paragrafens räckvidd, och åtskilliga ledamöter av denna kammare hava reserverat sig däremot. Vi hava reserverat oss företrädesvis på den grund, att enligt vår åsikt utskottet här givit sig in på ett område, där man icke kan överblicka, vilka ytterligare förhållanden skulle komma att träffas genom denna förändring av paragrafen, och ännu mindre huru den skulle komma att verka. Detta har synts oss mindre välbetänkt, och för min del får jag säga, att jag finner en sådan formulering vara så att säga ett lagstiftande på måfå. Man kan omöjligt säga, vad detta skulle innebära: »samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än brännvin». Vi hava sålunda icke kunnat biträda utskottets förslag utan kommit till det resultat, att vi nu måste hemställa om avslag på motionen. Vi hava funnit detta mindre betänkligt, och detta därför, att den sittande stora nykterhetskommittén, när frågan en gång blivit väckt, väl icke kommer att underlåta att taga densamma under omprövning, och så mycket mindre fara torde det vara i sådant avseende, som bland reservanterna befinna sig tvenne aktade medlemmar av denna kommitté.

På grund av vad jag sålunda haft äran anföra, ber jag få yrka bifall till reservanternas förslag och avslag å utskottets hemställan.

Herr Ljunggren, Elof: Herr talman! Det är huvudsakligen två skäl, som föranlett bevillningsutskottet att påyrka ett Riksdagens beslut i av motionären angiven riktning. Det första och viktigaste är, att de missförhållanden, som motionen blottar, uppenbarligen äro verkliga och sålunda böra avhjälpas. Riksdagen har ock givit sin principiella anslutning till det krav, som motionärerna framställa, då den i förordningen angående försäljning av brännvin infört bestämmelsen, att »i öppen salubod för handel med andra varor än brännvin, ävensom i de för rörelsen använda lägenheter, vid torghandel och auktioner samt vid handel med lappbefolkningen vare brännvinsutdelning även utan betalning förbjuden». Denna lagbestämmelse har i stort sett väl motsvarat sitt ändamål, ehuru den, som i motionen visas, icke

*Om skärpta
åtgärder till
rusdrycks-
missbrukets
bekämpande.*

(Forts.)

täcker hela det område man uppenbarligen velat träffa med densamma, varför en komplettering är behöflig. Motionärerna påvisa nämligen, hurusom i Bohusläns skärgård, vid uppköp av hummer, ostron och andra produkter av fisket, uppköparen, när köp skall avslutas, brukar bjuda fiskaren på brännvin, varav han för detta ändamål är välförsedd. Köpen underlättas sålunda genom riklig brännvinstraktering. Den, som icke vill begagna sig av detta medel att lättare komma till tals med hummerförsäljaren, kommer härigenom i sämre ställning än hans i saken mindre nogräknade konkurrent. Därtill kommer, att hummerförsäljningen blir ett tillfälle för de fiskare, som gärna taga sig ett glas, att hemfalla åt dryckenskap. Naturligtvis kunna liknande missförhållanden förefinnas på andra trakter och vid handel med även andra varor än ostron och hummer. Motionärerna påvisa likaledes, att dylik brännvinsutdelning med nuvarande lagbestämmelser icke kan åtalas. Uppköpen ske nämligen icke i »öppen salubod», ej heller »på torg», utan vanligen från brygga, magasin eller båt. De yrka därför på kompletterande lagbestämmelser, varigenom berörda missförhållanden skola kunna beivras. De föreslå alltså ett tillägg till § 34 av kungl. förordningen angående försäljning av brännvin den 9 juni 1905, så att orden: »å farkost, magasin eller brygga, som begagnas för något slag av handelsrörelse» skulle inskjutas i lagtexten, eller att utskottet må giva »en sådan formulering åt nämnda paragraf, att de angivna missförhållandena komma inom dess räckvidd».

Bevillningsutskottet har tillmötesgått denna senare önskan genom att föreslå, att orden »samt eljest vid yrkesmässig handel med andra varor än brännvin» inskjutas i paragrafen. Utskottet har nämligen ansett, att denna formulering verksammare än motionärernas fyller sin uppgift och fullständigare täcker de fall, varom det här kan bliva fråga, liksom den även ger ett tydligt uttryck för den mening och de avsikter, Riksdagen uppenbarligen haft vid antagandet av § 34 i brännvinsförordningen. Då det, såsom även reservanterna riktigt nog konstatera, torde råda endast en mening därom, att de missförhållandena, som i motionen omtalas, böra med tjänliga medel bekämpas, har det synts utskottet angeläget, att dessa tjänliga medel genast användas, det vill säga att Riksdagen redan nu måtte besluta en lagändring, som fortast möjligt må träda i kraft.

Det kan näppeligen vara riktigt att, därför att en kungl. kommitté fått i uppdrag, förutom vissa uttryckligen angivna uppgifter, »att efter behörig utredning framlägga förslag till jämväl andra välberäknade och verksamma anordningar för att begränsa rusdryckshandlingens skadliga verkningar», uppskjuta även de åtgärder, om vilkas gagn och nytta alla äro fullkomligt ense. Ett dylikt betraktelsesätt kan lätt tydas som en önskan att med utredningar som medel söka förhindra en reform så länge som

möjligt, en avsikt, som för visso icke förefunnits hos bevillningsutskottets reservanter.

Dessa hava emellertid, förutom med hänvisning till Kungl. nykterhetskommittén, stött sitt avslagsyrkande därpå, att utskottets förslag till lagändring, enligt deras mening, skulle »gå vida över motionens ram». Detta förhållande torde knappast vara riktigt. Förutom det, att motionärerna i motionens kläm hemställt, »att vederbörande utskott giver en sådan formulering åt nämnda paragraf, att de angivna missförhållandena komma inom dess räckvidd», hava de i sin motivering framhållit, att liknande missförhållanden som å västkusten förefinnas även annorstädes och vid handel med även andra varor än hummer, varför de anse det nödvändigt, att »lagstiftningen här ingriper och fyller ut *den lucka*, som lämnades öppen vid tillkomsten av förut omnämnda lagställe». Utskottet har ock med sin formulering sökt tillmötesgå detta i motionen uttalade krav och sålunda icke gått över motionens ram. Och även om detta varit förhållandet, synes mig utskottet i detta fall haft fog för att använda sig av den motionsrätt, som mig veterligen icke hittills förnekats det samma, helst som förslaget torde stå i allra närmaste överensstämmelse med den mening hos Riksdagen, som tagit sig uttryck i tillkomsten av den paragraf, som förbjuder »brännvinsutdelning även utan betalning».

Givetvis hade utskottets motivering kunnat vara mera utförlig, varigenom den ock mera varit i reservanternas smak, men såväl motiveringen i motionen, till vilken utskottet hänvisar, som även utskottets uttryck »yrkesmässig handel» torde vara tydlig nog för att visa vad utskottet åsyftat.

Då sålunda alla torde vara ense om, att vid yrkesmässig handel brännvinsutdelning även utan betalning icke bör förekomma, då det icke visats vara nödvändigt avvakta kungl. nykterhetskommitténs eventuella utredning av frågan, och då påvisade missförhållanden äro av den art, att de snarligen böra avhjälpas, så anhåller jag, herr talman, att få yrka bifall till bevillningsutskottets hemställan.

Herr Ericsson, Ollas: Endast ett par ord. I reservationen har denna min mening uttalats, att åtminstone nykterhetskommitténs medlemmar icke önska få dylika frågor av olika art sig tillskickade från Riksdagen, ty kommittén har tillräckligt med arbete ändå. Och som ivrig nykterhetsvän skulle jag önska, att Riksdagen kunde lösa sådana här spörsmål så direkt och så fort som möjligt; men även med dessa uppfattningar kan jag i alla fall icke vara med om det förslag, som bevillningsutskottet här framlagt. Och jag är icke ensam om den meningen. Det var nämligen på det sättet, att, sedan utskottets majoritet uppsatt förslaget, hörde sig utskottet för hos sakkunniga angående lag-

*Om skärpta
åtgärder till
rusdrycks-
missbrukets
bekämpande.*
(Forts.)

Om skärpta
åtgärder till
rusdrycks-
mässbruket
bekämpande.

(Forts.)

textens lämplighet; och därifrån fingo vi det bestämda svaret, att den formulering, utskottet föreslagit, var olämplig. Enligt deras mening skulle eu dylik lag till och med icke träffa de förhållanden, för vilka motionärerna sökt råda bot. Enligt utskottets förslag träffas endast den *yrkesmässiga handeln* av förbudet. Men då kan frågas: vad är *yrkesmässig handel*? Endast ett exempel. Om det är en bondpojke, som uppträder och köper hummer, icke kan det kallas, att han driver *yrkesmässig handel*, och han får då begagna brännvin, huru mycket han vill, och dela ut vid sina uppköp. Jag kan för min del åtminstone icke finna det vara lämpligt att komma med en sådan lagstiftning. Därför har jag varit med om reservationen mot utskottets förslag, och jag vidhåller denna min uppfattning samt ber att få yrka avslag på utskottets hemställan.

Herr Ljunggren, Elof: Den föregående ärade talaren framhöll, att det från sakkunnigt håll meddelats, att den ifrågasatta formuleringen vore olämplig. Såsom motstycke till detta skall jag taga mig friheten framhålla, att den avdelningsordförande, som handlagt detta ärende, just erhållit den formulering, som här klandras, från fullt sakkunnig person, en jurist, som bör sitta inne med tillräcklig erfarenhet om huru sådana bestämmelser böra formuleras.

Den föregående ärade talaren frågade vad som menades med *yrkesmässig handel*. Förutom att det borde vara tydligt vad med detta ord menas, torde det bliva lagskiparen, som, om ovisshet skulle komma att råda i detta avseende, kommer att giva besked i den saken. Det är vid flera tillfällen, som Riksdagen fattat beslut, som sedan måst kompletteras, och ehuru jag för min del icke tror, att det kommer att bliva några större svårigheter för vederbörande, har jag den övertygelsen, att när ett sådant fall kommer i fråga, skola säkerligen de lagskipande myndigheterna giva besked, huruvida det är svårtytt eller icke, och till dess anser jag, att Riksdagen gott kan vara med om en lagstiftning i den form, som bevillningsutskottet har föreslagit.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter herr vice talmannen i enlighet med förekomna yrkanden gjorde propositioner, först på bifall till vad utskottet i föreliggande betänkande hemställt samt vidare därpå att kammaren, med avslag å utskottets hemställan, skulle antaga det förslag, som innefattades i den vid betänkandet avgivna reservationen; och förklarades den senare propositionen vara med övertvägande ja besvarad.

Vid föredragning av de under sammanträdet avlämnade kungl. propositionerna blevo desamma var för sig på begäran bordlagda.

Avgåvos och bordlades följande motioner:

nr 106, av friherre *Beck-Friis, Johan*, och greve *Posse*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar av tullsatserna å socker och sirap m. m.,

nr 107, av herr *Cedererantz* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar av tullsatserna å socker och sirap m. m., samt

nr 108, av herr *Steffen*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lag om förbud för vissa utläningar att här i riket vistas.

Justerades sju protokollsutdrag för denna dag, varefter sammanträdet avslutades kl. 3,43 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 21 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Justerades protokollet för den 14 i denna månad.

Vid föredragning av nedannämnda från Andra kammaren ankomna protokollsutdrag:

nr 138, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 1, i anledning av herr Henriksons i Heberg motion, nr 164, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utfärdande av vissa föreskrifter i fråga om utarrendering av prästerskapets löneboställen; och

nr 142, med delgivning av samma kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, angående herr Lindhagens motion, nr 153, om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att den till städerna under villkor av oförytterlighet do-

nerade jord ej må avhändas städerna utan Riksdagens samtycke m. m.,

beslöt Första kammaren hänvisa dessa ärenden till sitt tillfälliga utskott nr 1.

Anmäldes och bordlades

bevillningsutskottets betänkande nr 17, i anledning av väckta motioner angående utredning och förslag rörande skatt å jordvärde m. m.;

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Västerby nr 1 i Södermanlands län,

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av ett område från förra militiebostället Kroberga nr 3 i Södermanlands län,

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Norra Berga nr 4 Södergården i Östergötlands län,

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av fyra lägenheter från förra militiebostället Bölnorp nr 1 med underlydande i Östergötlands län,

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Stora Gålstad nr 3 Kronogård och Stora Gålstad nr 4 Storgård i Östergötlands län,

nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av två lägenheter från förra militiebostället Elmtomta nr 1 i Östergötlands län,

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Brickebo nr 1 i Östergötlands län,

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa områden, tillhörande kronoparken Långabrohult i Kronobergs län,

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av vissa områden från förra militiebostället Borrby nr 62 med underlydande i Kristianstads län,

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Mjölkalånga nr 7, 9 och 11 med underlydande i Kristianstads län,

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Sandby kungsgård nr 14 i Kristianstads län,

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av två lägenheter från förra militiebostället Höghult nr 2 i Kristianstads län,

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Silvåkra nr 1, 2 i Kristianstads län,

nr 15, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Lyby nr 22 i Malmöhus län,

nr 16, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Rolfsbo nr 1 Övergård i Göteborgs och Bohus län,

nr 17, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Ledum nr 1 jämte Kattås nr 1, en ödegård, i Göteborgs och Bohus län,

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa till förra militiebostället Ettack nr 1 och 2 med underlydande i Skaraborgs län hörande områden,

nr 19, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av vissa områden från förra militiebostället Sanna nr 4 i Örebro län,

nr 20, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra hospitalshemmanet Hospitalet nr 1 och 2 eller Arboga i Västmanlands län,

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronans andel i lägenheten Kvarnudden nr 1 under Näsets by i Jämtlands län,

nr 22, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 67 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet,

nr 23, i anledning av väckt motion om vissa tillägg till 35 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet,

nr 24, i anledning av väckt motion angående tillägg till 4 § 1 mom. i lagen om skogsaccis och om virkestaxering,

nr 25, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag till sådan ändring av lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet, att kostnaden för underhåll av enskild väg må kunna delvis övertagas av väghållningsdistriktet,

nr 26, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående bidrag av statsmedel till kostnaderna för indelning och förbättring av enskilda vägar på landet,

nr 27, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om begränsning av rösträtten vid vägstämma, samt

nr 28, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om förbud i viss omfattning och för viss tid mot avverkning av skog å inköpt skogsegendom; ävensom

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av herr Linds motion, nr 96, om åvägabringande av utredning och förslag i syfte att parthandeln med petroleum må ordnas på ett för konsumenterna tillfredsställande sätt.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts den 19 innevarande februari bordlagda nådiga propositioner:

nr 75, angående godkännande av förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid statens vattenfallsverk m. m., och

nr 77, angående beviljande av ytterligare låneunderstöd för järnvägsanläggning från Varberg över Ullared till Åtrans station.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts den 19 innevarande månad bordlagda nådiga proposition nr 76, angående särskilt pensionsunderlag för förste provinsialläkare, som tillika äro provinsialläkare.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet följande den 19 i denna månad väckta och då bordlagda motioner:

nr 106, av friherre *Beck-Friis, Johan*, och greve *Posse*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar av tullsatserna å socker och sirap m. m., samt

nr 107, av herr *Cedererantz m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändringar av tullsatserna å socker och sirap m. m.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *Steffens* den 19 innevarande februari avgivna och bordlagda motion, nr 108, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lag om förbud för vissa utläningar att här i riket vistas.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande den 19 innevarande månad bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtanden nr 5 och 6, statsutskottets utlåtanden nr 19 och 20, bevillningsutskottets betänkanden nr 15 och 16, lagutskottets utlåtanden nr 9 och 10 ävensom Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden nr 1—5.

Herr Stadener erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag tillåter mig föreslå, att första tillfälliga utskottets utlåtande nr. 4 måtte uppföras på föredragningslistan till kammarens första plenum i mars månad.

Denna hemställan bifölles.

Justerades sex protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 3,47 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
